

40530

α

уџбеник као културно-потпорни СИСТЕМ

Дијана Плут

Садржај

Увод: Пут којим ћемо ићи	17
ПРВИ ДЕО: ЗАСНИВАЊЕ ТЕОРИЈЕ УЏБЕНИКА У КУЛТУРНО-ИСТОРИЈСКОЈ ТЕОРИЈИ ВИГОТСКОГ	23
Култура и индивидуални развој	23
Шта је култура	23
Дистинктивне одлике културних феномена	26
Културе као симболички системи	28
Функције културе	31
Културна медијација развоја	35
Метафора баште Мајкла Кола	35
Свет артефаката	36
О механизмима културног посредовања развоја	37
Културно-потпорна средства као инструменти за културно посредовање развоја	38
Језичко посредовање развоја	40
Резимирање досадашњих разматрања: уџбеник као носилац важне културне мисије	42
Функције уџбеника	45
Културно-потпорна средства	53
Како препознати културно-потпорна средства	55
Схватање Виготског	56
Културно-потпорна средства у уџбеницима	58
Функционално одређење културно-потпорних средстава из уџбеника	58
Резиме: Дистинктивне карактеристике културно-потпорних средстава	61
Да ли смо напредовали у одређењу културно-потпорних средстава	62
Дилема	64
Примери анализе уџбеника с концептом културно-потпорних средстава као основном јединицом анализе	65
Критички потенцијал културно-потпорних средстава	87
Дисфункције културно-потпорних средстава	101

Да ли постоје важнија и мање важна културно-потпорна средства	103
---	-----

ДРУГИ ДЕО: БАЗИЧНА ИСТРАЖИВАЊА У ПСИХОЛОГИЈИ И ИМПЛИКАЦИЈЕ НА ТЕОРИЈУ УЏБЕНИКА

Врсте знања	109
Импликације увида о различитим врстама знања	111
Менталне репрезентације знања	113
А. Менталне репрезентације декларативних знања	113
Преглед хипотеза о врстама менталних репрезентација декларативних знања	113
Б. Менталне репрезентације процедуралних знања	114
Истраживања облика учења	119
I. Врсте учења	120
Учење у дискурзивним дисциплинама	120
Основни типови учења према дводимензионалном моделу	120
Прва димензија: Степен повезаности новог и старог градива	120
Друга димензија: Степен реконструкције коју треба обавити	121
Основни типови учења према тродимензионалном моделу	122
Учење у недискурзивним дисциплинама	127
Типови учења у књижевности	129
Имплицитне поруке уџбеника	130
Импликације разматрања о облицима учења	131
II. Могућности уџбеника да активира ученика	134
Утврђивање дечјих предзнања	134
Начин презентовања новог градива	135
Облици активирања ученика који могу да се уграде у уџбенике	136
Начини утврђивања и проверавања градива	138
Питања у уџбеницима	140
Задаци	141
Блумова класификација примењена на задатке	142
III. Метакогнитивно вођење процеса учења у уџбеницима	144
Учење као редак догађај	148
Меморија: модели и структура	149
Модел мултиплих меморијских система	150
Врсте меморија према трокомпонентном моделу	151
Сензорна меморија	152
Радна меморија	152
Дугорочна меморија	155
Семантичка меморија	155
Облици организовања семантичке меморије	156

1. Модели меморије засновани на метафори компјутера	156
2. Модели меморије засновани на концепту схеме	159
3. Модели меморије засновани на метафори људског мозга	163
Импликације из базичних истраживања меморије на конструкцију уџбеника	164
Мотивациона средства у уџбеницима	173
Потребе на којима се темељи мотивациони потенцијал уџбеника	173
Илустрације	181
Искуства једног маркетиншког модела за изграђивање мотивације	183
Разумевање писаних прозних текстова	187
Кинчов модел разумевања текста	187
Импликације Кинчовог модела на уџбенике	191
Читљивост уџбеничког текста	201
Језик уџбеника	205
Шта су карактеристике језика школе?	205
Посебне одлике писаног језика	208
Мишљење Меклуана	209
Писмо као парадигматско културно-потпорно средство	210
Карактеристике писаног језика	212
Карактеристике језика уџбеника	217
Шта не треба да буде језик уџбеника?	222
Гласови уџбеника	227
Дијалогичност уџбеника	228
Вишегласје	232
 ТРЕЋИ ДЕО: ОБРАЗОВНИ ДИЗАЈН УЏБЕНИКА	
Структурни елементи уџбеника	241
Функционално обликовање структурних елемената	242
Својства доброг уџбеника	245
Два важна принципа образовног дизајнирања уџбеника	251
Структурираност – први принцип конструкције уџбеника	251
Разнообразност – други принцип конструкције уџбеника	256
Двадесет питања за ауторе уџбеника	259
Жанр уџбеника	261
Дефинишуће карактеристике жанра	261
Тестирање дистинктивних карактеристика уџбеника	263

Снага уџбеника као жанра	264
Слабости уџбеника као жанра	265
Пут којим смо прошли	267
Два важна циља овог рада	267
Улога концепта културно-потпорно средство у оцени квалитета уџбеника	269
За крај	272
Прилог 1: Примери добрих решења из уџбеника	277
I. Начини приказивања садржаја	278
II. Проблемско структурирање садржаја	305
III. Сумирања садржаја	318
IV. Моћ фигура и табела	331
V. Моћ слике	345
VI. Облици мотивисања и примене знања	350
VII. Људски лик науке	362
VIII. Задачи	367
IX. Разни структурни елементи из уџбеника	370
Прилог 2: Важни прегледи	383
Списак уџбеника из којих су цитирани примери	401
Литература	403
Индекс аутора	411
Предметни индекс	415